

УДК 681.324

Ю.Ф. Кучеренко

Харківський університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, Харків

ВПЛИВ ЯКОСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ МІЖВИДОВИМ УГРУПОВАННЯМ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІННЯ ЙОГО ВІЙСЬКАМИ

У статті розкриті головні ознаки інформації про оперативну обстановку, дається характеристика інформаційно-аналітичного забезпечення ведення бойових дій та розкрито механізм його впливу на відповідні терміни циклів управління військами, що в свою чергу впливає на ефективність управління військами міжвидового угруповання при застосуванні в сучасних війнах.

Ключові слова: бойові дії, війська, вплив, ефективність, забезпечення, інформація, процес, управління, якість.

Вступ

Постановка проблеми. В умовах ведення сучасних війн, що відбуваються за участю угруповань збройних сил США на початку ХХІ століття та характеризуються масштабним застосуванням високоточної зброї, різних інформаційних систем і комплексів, новітніх інформаційних технологій, переходу міжвидових угруповань (МУ) їх збройних сил до ведення безконтактних бойових дій, є необхідність та доцільність в підвищенні ефективності управління військами з метою забезпечення завоювання і утримання інформаційної переваги над супротивником. Завоювання інформаційної переваги в основному залежить від якості здійснення інформаційно-аналітичного забезпечення (ІАЗ) процесу підготовки та застосування військ, в тому числі і від обґрунтованості прийняття управлінських рішень відповідним командуванням та органами управління (ОУ) штабів певних рівнів управління. Тому, вдосконалення ІАЗ бойових дій МУ, що виражається в підвищенні його якості, з метою скорочення термінів реалізації циклів управління військами (засобами) частин (підрозділів) МУ військ, повинно призводити до підвищення ефективності управління ними при їх застосуванні в сучасних війнах (конфліктах), а це має дуже актуальне значення.

Аналіз літератури. В наведеній літературі [1 – 11] розглядаються питання щодо тенденції розвитку війн, створення сучасних військ та управління ними, оцінки ефективності систем управління та напрямки вдосконалення теорії управління військами але розгляду питань стосовно визначення впливу якості інформаційно-аналітичного забезпечення бойових дій МУ на ефективність управління його військами, в них уваги не приділялось.

Головна **мета** статті полягає в розгляді впливу ІАЗ ведення бойових дій МУ на ефективність управління його військами при застосуванні в майбутніх війнах.

Виклад основного матеріалу

Перш ніж приступити до розкриття механізму впливу ІАЗ ведення бойових дій МУ на ефективність управління його військами зупинимось на визначенні місця інформації в цьому процесі та дамо його визначення.

Під процесом ІАЗ ведення бойових дій МУ будемо розуміти безперервне формування і використання інформаційних ресурсів, що необхідні керівному складу (ОУ) для реалізації виконання своїх функцій щодо здійснення підготовки та застосування частин (підрозділів) МУ під час ведення бойових дій, а також способи організації збору, передачі, зберігання, аналітичної обробки, представлення, пошуку та захисту інформації.

Головною метою здійснення ІАЗ ведення бойових дій МУ є своєчасне забезпечення керівництва (ОУ) МУ всебічною достовірною інформацією для прийняття ними обґрунтованих рішень щодо планування та застосування частин (підрозділів) угруповання під час ведення бойових дій.

Основними цілями в рамках виконання процесу ІАЗ ведення бойових дій МУ можливо виділити наступні:

– забезпечення безперервного наповнення інформаційних ресурсів штабів частин (підрозділів) МУ достовірною та своєчасною інформацією, необхідною для її використання в процесі підготовки та ведення бойових дій МУ;

– забезпечення аналітичної (інтелектуальної) обробки отриманої інформації та її сортування за відповідними ознаками для оцінки обстановки та прийняття відповідних обґрунтованих управлінських рішень керівництвом (ОУ) щодо застосування військ (засобів) МУ;

– забезпечення процесу автоматизації виконання функцій керівництва (ОУ) для скорочення загального терміну циклів управління військами (засобами) МУ при їх застосуванні;

– забезпечення розмежування доступу до інформаційних ресурсів штабів частин (підрозділів) МУ усіх учасників процесу ІАЗ ведення бойових дій у відповідності до їх повноважень.

Основними, утворюючими елементами процесу ІАЗ ведення бойових дій МУ є інформація з її властивостями, методи і засоби її добування, отримання, обробки, аналізу, зберігання, які впливають на загальні терміни реалізації циклів управління військами (засобами) МУ. Інформація, що використовується в процесі ІАЗ ведення бойових дій МУ характеризується основними її властивостями, такими як: обсягом, повнотою, цінністю (важливістю), своєчасністю надходження, оперативністю обробки, глибиною прогнозу, частотою оновлення, часом старіння, безперервністю надання, стійкістю, захищеністю, доступністю, достовірністю, які впливають на загальні характеристики баз даних і знань (наприклад – час оновлення інформації в базі даних і знань (БД і БЗ), об'єм інформаційних масивів, достовірність даних в них), а також на час і повноту вирішення всього комплексу інформаційно-розрахункових (аналітичних) задач і моделей (КІРАЗМ) з підготовки і застосування військ (засобів) МУ, при використанні її як вхідної інформації. Таким чином, чим кращі показники властивостей отриманої інформації від різних джерел інформації (ДІ), а також методи і засоби її отримання (передачі), обробки, аналізу, зберігання, тим вища якість здійснення ІАЗ ведення бойових дій МУ. В свою чергу чим вище якість здійснення ІАЗ ведення бойових дій МУ тим кращі імовірнісні та часові характеристики вирішення КІРАЗМ, які є основною складовою в реалізації функцій командування (ОУ) щодо прийняття ними своєчасних та обґрунтованих управлінських рішень з застосування частин (підрозділів) підлеглих військ. Скорочення часу на прийняття управлінських рішень командирами щодо застосування МУ, призводить до скорочення відповідних термінів з реалізації циклів управління військами та засобами, тим самим збільшуючи загальну ефективність управління МУ. Найвищим проявом якісного ІАЗ ведення бойових дій МУ є формування і всебічне використання керівництвом (ОУ) єдиного інформаційного середовища (ЄІС) даного угруповання військ.

Його можливо представити як взаємопов'язану сукупність ДІ, інформаційних засобів (ІЗ) та комплексів (ІК), інформаційних технологій (ІТ), ресурсів, технічних засобів (ТЗ), послуг, взаємодіючих між собою за допомогою телекомунікаційних засобів (ТКЗ) або мереж (ТКМ) та інших систем, що утворюють інформаційну та телекомунікаційну складову з метою забезпечення інформаційно-аналітичної підтримки прийняття своєчасних та обґрунтованих управлінських рішень командуванням

(ОУ), як організаційної складової ІАЗ, щодо застосування частин (підрозділів) підлеглих військ в будь-яких умовах обстановки (рис. 1).

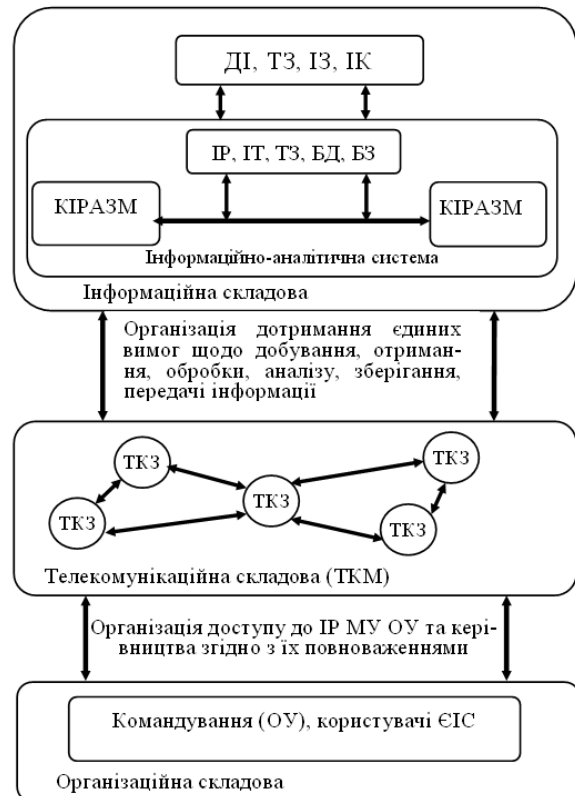

Рис. 1. Використання інформаційної та телекомунікаційної складової ЄІС командуванням (ОУ) для вирішення своїх функціональних завдань

Функціонування ДІ, ТЗ, ІЗ, ІК, ІТ направлено на створення і використання інформаційних ресурсів (ІР) частин (підрозділів) МУ та періодичне оновлення БД і БЗ, з метою організації вирішення всього КІРАЗМ, які забезпечують автоматизацію процесу рішення відповідних функціональних завдань керівництва (ОУ). Використання керівництвом (ОУ) можливостей ЄІС, у відповідності до їх повноважень, направлено на постійне використання ними інформаційних ресурсів МУ та результатів вирішення всього КІРАЗМ стосовно забезпечення процесу управління даним угрупованням з метою завоювання інформаційної переваги над противником, в частині: своєчасного представлення об'єктивної обстановки в зоні ведення бойових дій та контролю і аналізу динаміки її зміни; підвищення обґрунтованості прийняття рішень на застосування військ та планування їх бойових дій; скорочення часу на збір, обробку, аналіз та доведення оперативної інформації; розробки комплексної системи формалізації бойових документів, яка забезпечує автоматизовану розробку усього комплексу бойових документів (директивних, плануючих) на основі фактографічної бази даних.

Все це надасть можливість здійснити синхронізацію дій при застосуванні різнорідних частин і підрозділів МУ та їх вогневих засобів з одного пункту управління за єдиним задумом командування в реальному масштабі часу, що максимально скоротить час реалізації циклів управління військами (засобами) МУ при виконанні ними різних завдань в умовах швидкої зміни оперативної обстановки та призведе до збільшення бойової потужності МУ.

Таким чином, поліпшення якості здійснення ІАЗ ведення бойових дій МУ призводить до збільшення ефективності управління його військами (засобами) в різних умовах їх застосування під час ведення сучасних бойових дій.

Висновки

З метою підвищення ефективності управління частинами (підрозділами) МУ при застосуванні його в сучасних війнах необхідно здійснити вдосконалення процесу ІАЗ ведення бойових дій МУ, вищим проявом якого є формування ЄІС, використання можливостей якого командуванням (ОУ) потрібно для скорочення термінів реалізації циклів управління військами (засобами) МУ та досягнення над противником суттєвої інформаційної переваги.

Список літератури

1. Раскин А.В. *Сетецентрическая война-война информационной цивилизации* / А.В. Раскин, В.С. Пеляк // *Зарубежное военное обозрение*. – 2008. – Вып. №4. – С. 73-80.
2. Янов О. *Сухопутные войска США: основные направления строительства* / О. Янов // *Зарубежное военное обозрение*. – 2007. – № 7. – С. 21-27.
3. Демидов Б.А. *Элементы методологии обоснования направлений развития и формирования облика перспективной системы вооружения вида вооруженных сил государства* / Б.А. Демидов, А.Ф. Величко, О.А. Хмелев-

ская // *Системы управления, навигации та зв'язку*. – К.: ДП ЦНДІ НУ, 2010. – № 3(15). – С. 187-194.

4. Антонов В.М. *Комп'ютерні мережі військового призначення* / В.М. Антонов, О.Ю. Пермяков. – К.: МК-Прес, 2005. – 314 с.

5. Кондратьев А. *Реализация концепции «сетецентрическая война» в ВВС США* / А. Кондратьев // *Зарубежное военное обозрение*. – 2009. – №5. – С. 44-49.

6. Корчагин С. *Зарубежные концепции ведения нетрадиционных боевых действий в локальных конфликтах*. / С. Корчагин // *Зарубежное военное обозрение*. – 2007. – № 8. – С. 3-7.

7. Странников А.М. *Информационная борьба у военных конфликтах второй половины XX столетия* / А.М. Странников. – Альтерпрес, 2006 – 191 с.

8. Ляпин В.Р. *О построении комплексов средств автоматизации в АСУ войсками (силами) для ведения сетецентрических действий* / В.Р. Ляпин, В.Н. Зимин, В.В. Барвиненко // *Военная мысль*. – 2011. – № 11. – С. 54-61.

9. Паршин С.А. *Современные тенденции в теории и практике совершенствования оперативного управления вооруженными силами США* / С.А. Паршин, Ю.Е. Горбачев, Ю.А. Кожанов. – М.: Едиториал УРСС, 2009. – 80 с.

10. Фролов В.С. *Структурно-логична схема Єдиної автоматизованої системи управління Збройними Силами України* / В.С. Фролов // *Наука і оборона*. – К.: МО України, 2012. – № 1. – С. 15-23.

11. Демідов Б.О. *Принципи формування обрису Єдиної автоматизованої системи управління Збройними Силами України* / Б.О. Демідов, Ю.Ф. Кучеренко, О.Ф. Величко // *Наука і оборона*. – К.: МО України, 2013. – № 2. – С. 47-53.

Надійшла до редколегії 16.01.2014

Рецензент: д-р техн. наук, проф. О.В. Лемешко, Харківський національний університет радіоелектроніки, Харків.

ВЛИЯНИЕ КАЧЕСТВА ИНФОРМАЦИОННО-АНАЛИТИЧЕСКОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ВЕДЕНИЯ БОЕВЫХ ДЕЙСТВИЙ МЕЖВИДОВОЙ ГРУППИРОВКИ НА ЭФФЕКТИВНОСТЬ УПРАВЛЕНИЯ ЕЕ ВОЙСКАМИ

Ю.Ф. Кучеренко

В статье раскрыты главные свойства информации об оперативной обстановке, дается характеристика информационно-аналитического обеспечения ведения боевых действий и раскрыт механизм его влияния на соответствующие сроки циклов управления войсками, которые в свою очередь влияют на эффективность управления войсками межвидовой группировки при применении их в современных войнах.

Ключевые слова: боевые действия, войска, влияние, эффективность, обеспечение, информация, процесс, управление, качество.

THE INFLUENCE QUALITY OF INFORMATION AND ANALYTICAL ENSURING COMPETENCE BATTLE ACTING VARIOUS GROUPING FOR A EFFICIENCY MANAGEMENT HIS TROOPS

J. F. Kucherenko

The article in uncover principal quality of information, gives characteristics of information and analytical ensuring competence the battle acting and in uncover mechanism his influence for a efficiency control various grouping troops in the modern war.

Keywords: battle acting, troops, influence, efficiency, ensuring, information, process, control, quality.